

Well, it has been seventeen years at least—since your Uncle Bilbo left. You look spry as ever, Frodo.

BAKSHIN TARU SORMUSTEN HERRASTA

Ralph Bakshi on saanut valmiiksi kaksiosaisen Tolkien-elokuvan ensimmäisen puoliskon. Kevähämällä Suomessa ensi-iltansa saava filmi on maailman ensimmäinen "live action" -pohjalle tehty animaatioelokuva.

Bakshi tunnetaan meillä mm. elokuvista "Fritz the Cat" (Kova Kollu), "Heavy Traffic" (Kuumat paikat) ja "Wizards" (Taikurit).

J.R.R. Tolkienin "Taru sormusten herrasta" on yksi tämän vuosisadan huikkeimmista kirjallisista teoksista. Joitakin vuosia sitten suomeksi ilmestyneen trilogian filmausosoikeuksista käytiin USA:ssa kirjavaa taistelua lähes 20 vuotta. Ensi alkuun Disney Productions omisti filmausosoikeudet melkein kymmenen vuotta ennen kuin luovutti ne United Artistille. (Disney valmistelee muuten omaa Tolkieniaan l. "Hiidenpata"-elokuva, jonka ensi-ilta lienee v. 1985 tienoilla). Mm. Stanley Kubrick ja John Boorman yrittivät sorvata Tolkienin tarinasta näytelmäelokuva, siinä kuitenkin onnistumatta. Ja sitten Bakshi sai aiheen käsiinsä ..

Työtä ja tekniikkaa

Bakshi pisti studioilla töpinäksi; hän pestasi 200 animaattoria töihin ja palkkasi lisäksi vielä toistatuhatta näyttelijää mukaan.

Mullistavinta elokuvassa on uusi tekniikka, jolla koko elokuva on tehty. Koko filmi on nimittäin kuvattu kahteen kertaan, ensin filmaattiin elävien näyttelijöiden esittämä versio, joka sitten annettiin otos otokselta animaatto-

rien työn pohjaksi. Näin saatiin suuriin joukkokohtauksiin ahdeksi tarvittava elävien olentojen määrä.

Näin valloitettiin Keski-Maa

Valmis lopputulos ei katsojaa riemastuta, vaikka teknisesti elokuva onkin hyvin ja mielenkiintoisella tavalla tehty.

Alkuperäisteoksen monitasoinen fantasia on latistettu puhtaan toimintaelokuvan muottiin. Aika ajoin tulee valitettavan selvästi mieleen jokin traditionaalinen western, jossa Gandalf (= John Wayne) ratsastaa apujoukkojen (= ratsuväki) kera taisteluun.

Eikä tekniikan vallankumouksellisuus ole yltänyt elokuvan henkilöihin asti, vaan vanha kaavoittunut Disney-muotti näkyy näissä turhan selvästi.

Elokuvan musiikki on luvattoman mielikuvituksetonta amerikkalaista elokuvamusiiikkia. (Ne, jotka ehtivät nähdä Wizardsin vuosi sitten muistavat varmasti iät ja ajat ko. elokuvan kiehtovan musiikin.)

Positiivisinta tässä elokuvassa ovat taustat. Tuskin missään animaatioelokuvassa on nähty näin upeita taustoja, jotka elävyydellään ja "sisäisellä kuulaudellaan" (???) tavoittavat jotakin Tolkienin fantasiamailmasta.

Jokaiselle kirjan lukijalle muodostuu mielikuva sen henkilöistä. Tolkienin trilogiassa näillä mielikuville on sikkälikin tärkeä merkitys, että tarinan olennosta vain murto-osa on ihmisiä. Bakshin elokuvan hahmoista "toiveeni täyttivät" ainoastaan mustat ratsastajat, jotka olivat aivan yhtä selkäpiitä karimivia kuin kirjankin sivuilla "nähtynä".

Elokuvan Suomen ensi-ilta on siis pääsiäisen nurkilla, mutta vilpittömästi en voi suositella sen katsomista. Selluloidia on tässä maailmassa käytetty paljon parempaanakin.